

Зміст і структура соціокультурної компетентності молодших школярів

К. І. Пономарьова, канд. пед. наук

Анотація

У тезах розкрито зміст і структуру соціокультурної компетентності учнів початкової школи.

Соціокультурна компетентність, структура соціокультурної компетентності.

Аннотация

В тезисах раскрыты содержание и структура социокультурной компетентности учащихся начальной школы.

Социокультурная компетентность, структура социокультурной компетентности.

Annotation

The thesis reveals the content and structure of socio-cultural competence of primary school students.

Socio-cultural competence, structure of socio-cultural competence.

Сучасна концепція мовної освіти робить важливий акцент на необхідності не обмежуватись у навчанні мови засвоєнням її вербального коду, а формувати в свідомості учня «картину світу», притаманну носіям цієї мови як представникам певної культури й певного соціуму. Зважаючи на зазначене, одним із завдань мовного шкільного курсу є формування в учнів соціокультурної компетентності.

У визначенні змісту предметної соціокультурної компетентності молодшого школяра ми виходимо з того, що вона має два складники: соціальний і загальнокультурний. Соціальний передбачає здатність діяти в життєвих ситуаціях відповідно до соціальних норм і правил. Загальнокультурний стосується сфери розвитку культури особистості і передбачає: культуру поведінки, моральні якості, а також обізнаність з реаліями життя і культурною спадщиною українського народу, найважливішими досягненнями національної науки й культури, визначними подіями та постатями в історії України.

Таким чином, **зміст** соціокультурної компетентності включає загальнокультурний розвиток учнів, готовність і здатність адаптуватися в певному соціальному середовищі, громадянське, патріотичне, морально-етичне, естетичне виховання.

У **структурі** соціокультурної компетентності ми виділяємо такі компоненти:

– *когнітивно-інформаційний* – знання про державу Україну, її столицю, державну символіку, історичне минуле, видатних українців минулого й сьогодення, особливості української національної культури, побуту, звичаїв, традицій, обрядів;

– *осмислювально-аксіологічний* – осмислене ставлення до інформації, ціннісне ставлення до культури, рефлексія власних дій і вчинків, мотивація пізнавальної діяльності;

– *комунікативно-діяльнісний* – здатність і готовність вступати в мовленнєвий контакт, знання і дотримання етикетних правил спілкування, застосування формул мовленнєвого етикету, успішне користування мовою під час виконання соціальних ролей, здатність вирішувати за допомогою мови навчальні і життєві проблеми, соціальна мобільність, самостійність у прийнятті рішень, креативність мислення під час пошуку шляхів вирішення проблемних завдань, мовленнєвотворча діяльність.

Запропоноване визначення змісту і структури соціокультурної компетентності стало теоретичною основою для розроблення соціокультурної змістової лінії Державного стандарту початкової загальної освіти, нової навчальної програми з української мови для 1-4 класів та експериментальної методики формування соціокультурної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови.

Рекомендована література

1. Зимняя И. А. Ключевые компетенции — новая парадигма результата современного образования // Интернет-журнал «Эйдос». 2006. URL: <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>.

2. Муравьева Н. Г. Понятие социокультурной компетенции в современной науке и образовательной практике // Вестник ТюмГУ. Серия «Педагогика. Психология. Философия». 2011. № 9. С. 11-17.